

หนังสือแจ้งผู้ป่วยคงให้พาบุตรมาฉีดวัคซีน Bacillus Calmette-Guérin

การฉีดวัคซีนบีซีจีสามารถลดการเกิดเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากวัณโรคได้เป็นอย่างมาก

การฉีดวัคซีนบีซีจีสามารถป้องกันทางการเกิดเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อร่านโกรคได้ งานวิจัยพบว่า อัตราการเกิดเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อร่านโกรคของเด็กที่ไม่ได้รับวัคซีนบีซีจีประมาณ 152.5 ต่อหนึ่งล้าน หากไม่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาตั้งแต่เนิ่นๆ จะทำให้เกิดโรคไข้สันหลังซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ (เช่น ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ เกิดความเสียหายด้านสติปัญญา เป็นต้น) และพร้อมกับอัตราการเสียชีวิตประมาณ 20% ถึง 40%

“ เด็กที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนบีซีจี จะมีอาการเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อร่านโกรคมากกว่าเด็กที่ได้รับวัคซีนบีซีจีถึง 47 เท่า ”

เวลาของการฉีดวัคซีนบีซีจี

- ✓ หากทารกและเด็กที่ไม่มีข้อห้ามในการฉีดวัคซีน ควรได้รับวัคซีนเมื่ออายุ 5 ถึง 8 เดือน และต้องฉีดให้ครบก่อนอายุ 1 ขวบ
- ✓ ทารกที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการติดเชื้อร่านโกรคสูงเป็นเวลานานหรือกำลังจะเดินทางไปยังประเทศที่โกรรานโกรคแพร่หลาย แนะนำให้ฉีดวัคซีนโดยเร็ว

อาการข้างเคียงหลังฉีดวัคซีนบีซีจี

- อาการข้างเคียงที่ไม่รุนแรงแต่พบได้บ่อย: เป็นหนองบริเวณฉีด ต่อมน้ำเหลืองอักเสบ ฯลฯ
- อาการข้างเคียงที่รุนแรงแต่พบได้น้อย: กระดูกอักเสบ/ไขกระดูกอักเสบ และการติดเชื้อบีซีจีแบบแพร์กระจาด อาการหลังมักเกิดขึ้นในทารกที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องแต่กำเนิดอย่างรุนแรง

เตือน!
อาการกระดูกอักเสบ/ไขกระดูกอักเสบ มักเกิดขึ้นได้หลังจากฉีดวัคซีนบีซีจีไปแล้วหลายเดือนถึงมากกว่าหนึ่งปี
ส่วนใหญ่อาจมีอาการปวดแข็งชา ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการบวม ปวด เดิน kakak หากมีอาการนี้ สงสัยหลังฉีดวัคซีน กรุณาสอบถามและปรึกษาแพทย์แผนกโรคติดต่อ ”

อาการข้างเคียง แหล่งที่มา	กระดูกอักเสบ/ ไขกระดูกอักเสบ	การติดเชื้อบีซีจีแบบ แพร์กระจาด	ต่อมน้ำเหลืองอักเสบ
ผลการติดตามตรวจสุขภาพของไทย (ทารกที่เกิดในปี 2016-2020)	29.8 คดี / ประชากรล้านคน	1.1 ค ดี / ประชากรล้านคน	185.4 ค ดี / ประชากรล้านคน
รายงานขององค์กรอนามัยโลกในปี 2018	0.01-700 ราย / ประชากรล้านคน	2-34 ราย / ประชากรล้านคน	710-10,140 ราย / ประชากรล้านคน

การติดตามตรวจสุขภาพข้างต้นเป็นการติดตามตัวต่อตัวของประเทศไทย สำหรับเด็กที่ได้รับวัคซีนบีซีจีในปี 2016-2020 จำนวน 29.8 คดี ต่อหนึ่งล้านคน ซึ่งยังคงอยู่ในขอบข่ายการประเมินขององค์กรอนามัยโลก

หากท่านต้องการข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนบีซีจีเพิ่มเติม ขอเชิญท่านทักการตรวจสุขภาพได้จากเว็บไซต์กรมอนามัยและสวัสดิการ กรมควบคุมโรค <http://www.cdc.gov.tw> การฉีดวัคซีน/วัคซีน/ข้อมูลวัคซีน Q&A-BCG Q&A

การประเมินและการดูแลการฉีดวัคซีนบีชีจี

ก่อนฉีดวัคซีน

ขอให้ผู้ปักครองตรวจสูบให้แน่ใจว่าคนในครอบครัวของทั้งสองฝ่ายไม่เคยสงสัยว่ามีประวัติครอบครัวเป็นโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องแต่ก้านิด (เช่น เสียชีวิตจากการติดเชื้อโดยไม่ทราบสาเหตุในช่วงวัยเด็ก) เพื่อให้แพทย์ประเมินว่าสามารถฉีดวัคซีนได้หรือไม่

นอกจากนี้ สำหรับทารกที่เกิดจากการติดเชื้อโดยไม่ทราบสาเหตุในช่วงวัยเด็ก (HIV) กรุณารับทราบและปรึกษาแพทย์แผนกโรคติดเชื้อก่อนฉีดวัคซีน

เมื่อฉีดวัคซีน

หากอายุครบ 5 ถึง 8 เดือน มีการเคลื่อนไหวร่างกายที่ดี ผู้ปักครองควรให้ความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในการฉีดวัคซีน ช่วยจัดท่าของทารก เพื่อการฉีดวัคซีนบีชีจีเข้าชั้นผิวนังอย่างสะดวก

หลังฉีดวัคซีน

ผู้ปักครองควรตัดเล็บให้ทารกเป็นประจำหรือสวมเสื้อผ้าที่มีแขน เพื่อล็อกเลี่ยงการเกิดรอยข่วนบริเวณที่ฉีดวัคซีน และหากเกิดการติดเชื้อโดยไม่เจ้าเป็น หากมีหนองหรือสารคัดหลังบริเวณที่ฉีดวัคซีน ให้ใช้พลาสเตอร์ปิดแผล หรือปิดด้วยผ้าก๊อชแห้ง แล้วติดเทปที่ระบายอากาศ หากผ้าก๊อชเปียกน้ำหรือสารคัดหลังเหนียวขึ้น ควรเปลี่ยนทันที

ปฏิกิริยาปกติที่จุดฉีดวัคซีนบีชีจี

1~2 สัปดาห์

โดยเฉลี่ย 1 ถึง 2 สัปดาห์ หลังจากที่บริเวณที่ฉีดวัคซีน เริ่มมีรอยแดงเกิดเป็นก้อนสีแดงเล็กๆ

3 สัปดาห์

อาการบวมจะเริ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 3 สัปดาห์ ทารกและเด็กเล็กประมาณสามในสี่มีอาการบวมมากกว่า 1 ซม.

6 สัปดาห์

หนองจะเริ่มขึ้นในระยะเวลาเฉลี่ย 6 สัปดาห์ และประมาณ 40% ของทารกและเด็กเล็กจะมีฝีหรือแผลเปื่อย

4 เดือน

ตกลงจะหายสนิทภายในระยะเวลาเฉลี่ย 4 เดือน ทิ้งรอยแผลเป็นสีแดงเล็กๆ ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นผิวหลังจากผ่านไปประมาณ

ข้อควรระวังอันๆ หลังการฉีดวัคซีนบีชีจี

- หลังฉีดวัคซีนประมาณ 5 สัปดาห์ ทารกและเด็กประมาณ 20% จะมีรอยฟกช้ำบริเวณที่ฉีดวัคซีน ถือว่าเป็นอาการปกติ
- ทารกและเด็กบางคนจะมีอาการหนองลงเริ่มขึ้นในระยะเวลาเฉลี่ยใน 6 สัปดาห์ และตกลงจะหายสนิทภายในระยะเวลาเฉลี่ย 4 เดือน หากมีปัญหาใดๆ แพทย์จะทำการประเมินและรักษาอย่างเหมาะสม
- หากทารกและเด็กมีอาการข้างเคียงเดียง เช่นบริเวณที่ฉีดวัคซีนหรือให้รักแร้ข้างเป็นหนองบวมโต/บวม ควรเดือนแพทย์ให้บรรเทาสาเหตุจากการฉีดวัคซีนบีชีจีได้ในการประเมินด้วย หรือติดต่อองการ(สำนักงาน)สาธารณสุขในท้องที่ ให้การช่วยเหลือในยามที่ไม่สงบและแพ้ภัย
- ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการฉีดวัคซีนโดยผ่านการประเมินและยืนยันของแพทย์แล้ว สามารถยื่นเรื่องเพื่อขอรับเงินเยียวยากับกองการ(สำนักงาน)สาธารณสุขในท้องที่

ใบตอบรับของผู้ปักครอง

ชื่อทารก: _____ (หรือลูกของ ○○○)

ฉันได้อ่าน "หนังสือแจ้งผู้ปักครองให้ทราบต่อมา_rับวัคซีนบีชีจี" ข้อมูลและปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในการฉีดวัคซีน

เขียนชื่อผู้ปักครอง: _____

เขียนชื่อผู้ฉีดวัคซีน: _____